

5-тақырып. Тауарлар мен көлік құралдарын кеден шекарасы арқылы өткізу тәртібі

Сабақтың мақсаты: Тауарлар мен көлік құралдарын кеден шекарасы арқылы өткізу тәртібін, оның негізгі ережелерімен таныстыру.

Кеден шекарасы арқылы тауарлар мен көлік құралдарын өткізу, әкелу мен әкету құқығын бекіту келесі негізгі қағидаларға негізделеді: әкелу мен әкетуге тыйым салу; әкелу мен әкетуді шектеу; өткізу тәртібі; кедендік режимді таңдау мен өзгерту; кедендік рәсімдеу мен бақылаудың міндеттілігі; кедендік шекарадан өтетін орын мен уақытты анықтау, кеден шекарасынан өткізілетін тауарлар мен көлік құралдарына билік ету, шартты түрде шығарылған тауарлармен, көлік құралдарымен пайдалану және басқару. Осы институттың мазмұнын толықтыра түсу үшін кеден шекарасы арқылы тауарлар мен көлік құралдарын өткізуді жүзеге асырудың құқықтық механизмі және кеден режимдерінің жиынтық мәселелерін қарастыру өте маңызды болып келеді.

Кеден режимдерін қолдану тәжірибесі оларды құқықтық реттеудің ерекшелігін айқындауды немесе басқа кедендік режимді анықтауды талап етуі мүмкін. Міне, сондықтан да Қазақстан Республикасындағы кеден ісіне жалпы және тікелей басшылықты жүзеге асырып отырған Үкіметке және кеден органдарына жоғарыда айтылған мәселелерді шешу құқығын беру керек. Ресейдің Кеден Кодексінің 24-бабы заңды актілердің қабылданғанына дейін бұл мәселелерді шешу құқығын атқарушы органдарға жүктеген.

Тауардың шығарылған елі тауарды Қазақстан Республикасының кедендік аумағына әкелуді және тауарды бұл аумақтан әкетуді тарифтік және тарифтік емес реттеу шараларын қолдану мақсатымен анықталады. Тауар толық өндірілген немесе Кеден кодексінің 35-бабында белгіленген жеткілікті дәрежеде қайта өңдеу өлшемдеріне сәйкес жеткілікті дәрежеде қайта өңделген ел тауардың шығарылған елі болып есептеледі [11].

Тарифтік және тарифтік емес реттеу шараларын қолдану мақсаты үшін өгер оларды бөліп көрсету қажет болса: елдер тобы, елдердің кеден одақтары, елдің аймағы немесе бөлігі тауардың шығарылған елі деп есептелуі мүмкін. Белгілі бір елде толық өндірілген тауарлар мыналар белгілі бір елде толық өндірілген тауарлар болып есептеледі:

елдің жер қойнауынан, оның аумақтық суларында (теңіздерінде) немесе оның құрлықтық қайраңында өндірілген пайдалы қазбалар; белгілі бір елде өсірілген немесе жиналған өсімдік тектес өнім; белгілі бір елде туған және (немесе) өсірілген тірі жануарлар; белгілі бір елде өсірілген жануарлардан алынған өнім; белгілі бір елде аңшылық немесе балық аулау кәсіпшілігінің нәтижесінде алынған өнім; белгілі бір елдің кемесімен ол жалға алған (кіруге алған) кемемен алынған теңіз балық аулау кәсіпшілігі өнімі мен теңіз кәсіпшілігінің басқа да өнімі; белгілі бір елдің қайта өңдеуші кемесінің бортында белгілі бір елдің, сол теңіз түбін немесе сол теңіздің қойнауын өңдеуге арналған ерекше құқықтары болған жағдайда, осы елдің аумақтық суларынан (теңізінен) тыс жерлердегі теңіз

түбінен немесе теңіз қойнауынан алынған өнім; өндірістік немесе қайта өңдеу жөніндегі өзге де операциялар нәтижесінде алынған қалдықтар мен металл сынықтары (қайталама шикізат), сондай-ақ сол елде жиналған және тек шикізат күйінде қайта өңдеу үшінғана жарамды, пайдалануда болған бұйымдар; белгілі бір елге тиесілі не ол жалға алған ғарыш кемелерінде ашық -ғарышта алынған жоғарғы технологиялар өнімі; белгілі бір елдің аумағында өндірілген электр энергиясы.

Тауарды жеткілікті дәрежеде қайта өңдеу өлшемдері

Егер тауарларды өндіруге екі және одан көп елдер қатысса, осы баптың ережелеріне сәйкес жеткілікті дәрежеде қайта өңдеу өлшемдеріне сай келетін тауарларды қайта өңдеу немесе дайындау жөніндегі соңғы операцияларды жүзеге асырған ел тауарлардың шығарылған елі болып есептеледі.

Тауарды белгілі бір елде жеткілікті дәрежеде қайта өңдеудің өлшемдері мыналар болып табылады:

1) Сыртқы экономикалық қызметтің тауар номенклатурасы бойынша тауар кодының тауарды қайта өңдеу нәтижесінде болған алғашқы кез келген төрт белгінің деңгейінде өзгеруі;

бұл операциялар орын алған ел тауарларын шығарған елі болып есептелуі үшін жеткілікті өндірістік немесе технологиялық операцияларды орындау;

құнының проценттік үлесі түпкі өнімнің бағасында тіркелген үлесіне жеткен кездегі тауар құнының өзгеруі (адвалорлық үлес ережесі).

3. Нақты тауарларға қатысты Кеден кодексінің 36-баптың 2-тармағының 2) және 3) тармақшаларында аталған жеткілікті дәрежеде қайта өңдеу өлшемдерін Қазақстан Республикасының үкіметі белгілейді [12].

4. Адвалорлық үлес ережесі қолданылған жағдайда құн көрсеткіштері:

1) импортталған тауарлар үшін - бұл тауарлардың оларды түпкі өнім өндіру жүзеге асырылатын елге әкелу кезіндегі кедендік құны бойынша немесе импортталған тауарлардың шығу тегі белгісіз болған жағдайда олардың түпкі өнім өндіру жүзеге асырылатын елдің аумағында алғашқы сатылуының құжат арқылы расталған бағасы бойынша;

Қазақстан Республикасының аумағында құрылған арнайы экономикалық аймақтың аумағы Қазақстан Республикасының кедендік аумағының бір бөлігі болып табылады.

Қазақстан Республикасы кедендік аумағының шектері, сондай-ақ арнайы экономикалық аймақтардың периметрлері Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы болып табылады. Кедендік шекара - Қазақстан Республикасының кедендік аумағының шектерін белгілейтін сызық пен осы сызық бойынша өтетін вертикалды бет.

Кедендік шекара Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасына дәл келуі мүмкін.

Тауарлар мен көлік құралдарын жіберу - кеден органдарының тұлғаларға белгілі бір кедендік режимнің шарттарына сәйкес тауарлар мен көлік құралдарын пайдалануға және (немесе) оларға билік етуге рұқсат беру жөніндегі ісәрекеті; жүк операциялары - кедендік бақылаудағы тауарлар мен көлік құралдарын тасымалдау, тиеу, түсіру, қайта тиеу, орамның зақымданған жерлерін жөндеу, орау, қайта орау және тасымалдау үшін қабылдау, мұндай тауарлардың сынамалары мен үлгілерін іріктеп алу, аталған тауарлар болуы мүмкін үй-жайлар мен басқа да орындарды ашу; ырық бермес күштің әсері - нақты бір жағдай кезіндегі Қазақстан Республикасының кеден заңдарында көзделген белгілі бір әрекеттерді жасауға кедергі келтіретін төтенше және ырық бермейтін оқиға; декларант - тауарлар мен көлік құралдарын өткізуші тұлға не тауарлар мен көлік құралдарын өз атынан декларациялайтын, білдіретін және ұсынатын кеден брокері; декларациялау - Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы арқылы өткізілетін және (немесе) кедендік бақылаудағы тауарлар мен көлік құралдары туралы мәліметтерді мәлімдеу; Қазақстандық тұлға - Қазақстан Республикасының азаматы, Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын жері бар, азаматтығы жоқ адам, Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасында тіркелген жеке кәсіпкер, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес құрылған заңды тұлға; қазақстандық тауар - толығымен Қазақстан Республикасында өндірілген, жеткілікті қайта өңдеу өлшемдеріне сәйкес Қазақстан Республикасында қайта өңделген, Қазақстан Республикасының аумағында еркін айналыс үшін шығарылған, осы кодекске сәйкес мемлекеттің меншігіне айналдырылған тауар; коммерциялық құжаттар - шот-фактуралар, арнайы тізбелер, тиеу және орау парақтары, сондай-ақ тауарлардың құнын растайтын және Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарына сәйкес пайдаланылатын басқа да құжаттар; топтасып тасымалдау - бір көлік құралымен бір мезгілде бірнеше жөнелтушінің немесе алушының жүктері өткізілетін кездегі тасымал; тұлға - жеке және (немесе) заңды тұлға; тауарларды өткізуші тұлға - өз атынан не басқа тұлғаның тапсырмасы бойынша сыртқы экономикалық мәміле жасаушы тұлға; егер тауарларды Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы арқылы өткізу қазақстандық тұлғаның сыртқы экономикалық мәмілелер жасауынсыз

2) түпкі өнім үшін - сатушының тауарды тиеу, кедендік ресімдеу және экспорт елінен әкету шығыны қосылмайтын зауыт (қойма) бағасы ("франко-зауыт" жағдайларындағы баға) бойынша есептеп шығарылады

5. Тауардың белгілі бір елде жеткілікті дәрежеде қайта өңдеу өлшеміне:

1) тауарларды сақтау немесе тасымалдау кезінде олардың сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі операциялар;

2) тауарларды сатуға және тасымалдауға дайындау жөніндегі операциялар (әр бөлікті бөлшектеу, жөнелтуді қалыптастыру, сұрыптау, қайта орау);

бекіту материалдарының (бұрандалардың, гайкалардың, болттардың және басқаларының) көмегімен жапсыру, пісіру, дәнекерлеу немесе жөлімдеу арқылы тауар компоненттерін құрастыру деп түсінілетін қарапайым құрастыру операциялары;

егер түпкі өнімнің сипаттамалары араластырылатын тауарлардың сипаттамаларынан ерекшеленбейтін болса, әр түрлі елдерде шығарылатын тауарларды (компоненттерді) араластыру;

мал сою;

жоспарда аталған операциялардың екі немесе одан да көп санының құрамдастырылуы сай келмейді деп есептеледі.

Егер тауарлардың жекелеген түрлеріне немесе Қазақстан Республикасы тарифтік преференциялар беретін қандай да бір елге қатысты Қазақстан Республикасының кедендік аумағына әкелінетін тауарлардың шығарылған елін анықтаудың ерекшеліктері өзгеше ескертілмесе, жалпы тәртіп қолданылады: егер тауарларды қайта өңдеу немесе дайындау жөніндегі операцияларды жүзеге асыру нәтижесінде Сыртқы экономикалық қызметтің тауар номенклатурасы бойынша коды алғашқы кез келген төрт белгінің деңгейінде өзгерген болса, тауар сол елде шығарылған болып есептеледі.

Бөлшектелген немесе құрастырылмаған түрде жеткізілетін тауарлардың шығарылған елін анықтауға тоқталсақ.

Бірнеше лек етіп жеткізілетін бөлшектелген немесе құрастырылмаған түрдегі тауарлардың шығарылған елін анықтау кезінде, егер өндірістік немесе көліктік жағдайлары бойынша оларды бір лек етіп тиеу мүмкін болмаса, сондай-ақ тауарлар легі қателік салдарынан бірнеше лекке бөлінген жағдайларда, біртұтас тауар ретінде қарастырылады, Кеден кодексінің ережелері мына шарттар сақталған кезде қолданылады: мұндай жеткізудің себептерін көрсетіп, лек-легімен жеткізілетін бөлшектелген немесе құрастырылмаған түрдегі тауарлар туралы кеден органын алдын ала хабардар ету және Сыртқы экономикалық қызметтің тауар номенклатурасы бойынша тауарлардың кодтарын, әр лекке кіретін тауарлардың құны мен шығарылған елін көрсетіп әр лектің сипаттамасын табыс ету қателіктің немесе мекен-жайына дұрыс жолданбаудың салдарынан тауарды бірнеше лекке бөлу жағдайларында тауарды бөлудің қателігін құжатпен растау қосымша табыс етіледі; тауарлардың барлық легін бір елден бір келісім-шарттың шеңберінде бір жеткізушінің беруі; тауарлардың барлық легін бір кеден органында декларациялау; тауарлардың барлық легін Қазақстан Республикасының кедендік аумағына кеден органы тауарлардың алғашқы легіне қатысты жүк кедендік декларациясын қабылдаған күннен бастап алты айдан аспайтын мерзімде әкелу.

Тауарлар алушыға байланысты емес себептер бойынша тауарларды жеткізіп беру мүмкін болмаған жағдайда кеден органы декларанттың дәлелді өтініші бойынша тауардың қалған легін әкелу мерзімін ұзартуы мүмкін. Бұл орайда аталған ұзарту тауардың алғашқы легі әкелінген күннен бастап бір жылдан аспауы керек. Тауарлардың шығарылған елін анықтау кезіндегі

ерекшеліктер: Тауарлардың шығарылған елін анықтау кезінде оларды ендіру немесе қайта өңдеу үшін пайдаланылатын энергия, машиналар, жабдықтар мен аспаптар есепке алынбайды. Машиналармен, жабдықтармен, аппараттармен немесе көлік құралдарымен пайдалануға арналған құрал-саймандар, керек-жарақтар, қосалқы бөлшектер мен аспаптар, егер құрал-саймандар, керек-жарақтар, қосалқы бөлшектер мен аспаптар жоғарыда аталған машиналармен, жабдықтармен, аппараттармен немесе көлік құралдарымен жиынтықта және техникалық ілеспе паспортында, техникалық формуляр мен басқа да техникалық құжаттарда көрсетілген мөлшерде әкелінсе және сатылса, сол машиналар, жабдықтар, аппараттар немесе көлік құралдары әкелінген елде шығарылған деп есептеледі. Қазақстан Республикасының кедендік аумағына тауар әкелінетін орама сол тауардың елінде шығарылған деп есептеледі, бұған орама Сыртқы экономикалық қызметтің тауар номенклатурасына сәйкес тауардан бөлек қаралатын жағдайлар қосылмайды. Бұл жағдайларда орама шығарылған ел тауар шығарылған елден бөлек анықталады. Қазақстан Республикасының кедендік аумағына тауар әкелінетін орама сол тауардың елінде шығарылған деп есептелсе, тауардың бөлшек саудада сатылатын орамасы - ғана есепке алынады. Тауардың шығарылған елін растау.

Тауардың шығарылуы туралы сертификат не тауардың шығарылуы туралы декларация тауардың шығарылған елін растау болып табылады
Тауардың шығарылуы туралы сертификат

Тауардың шығарылуы туралы сертификат - тауар шығарылған елді куәландыратын және сол мемлекеттің немесе, егер әкетілетін мемлекетке сертификат тауар шығарылған елден алынған мәліметтер негізінде берілсе, әкетілетін мемлекеттің уәкілетті органы берген құжат.

Тауарларды Қазақстан Республикасының кедендік аумағынан әкету кезінде тауардың шығарылуы туралы сертификатты, егер аталған сертификат келісім-шарттың талаптары бойынша, тауар әкелінген елдің ұлттық ережелері бойынша қажет болса немесе аталған сертификаттың болуы Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарында көзделсе, тиісті уәкілетті мемлекеттік орган береді.

Осы сертификатты берген тиісті уәкілетті мемлекеттік орган оның көшірмесін және соның негізінде тауарлардың шығарылуы куәландырылған өзге де құжаттарды олар берілген күннен бастап кемінде үш жыл сақтауға міндетті.

Егер тауардың шығарылуы туралы сертификатта тауардың шығарылған елі туралы мәліметтер Қазақстан Республикасында қолданылатынына қарағанда жеткілікті дәрежеде қайта өңдеудің өзгеше өлшемдеріне негізделген болса, осы тауардың шығарылған елі Кеден Кодексінің 35-бабында аталған өлшемдерге сәйкес анықталады.

Енді тауардың шығарылуы туралы декларацияның мәселесін қарастырып өтсек..

Тауардың шығарылуы туралы декларация дайындаушының немесе сатушының тауарға қатысты тауардың ілеспе құжатында тауардың шығарылған елі туралы жасағн мәлімдемесі болып табылады. Егер тауардың шығарылуы туралы декларацияда тауардың шығарылған елі туралы мәліметтер Қазақстан Республикасында қолданылуына қарағанда жеткілікті дәрежеде қайта өңдеудің өзгеше өлшемдеріне негізделген болса, тауардың шығарылған елі Кеден Кодекстің 35-бабында аталған өлшемдерге сәйкес анықталады.

Тауарды Қазақстан Республикасының кедендік шекарасына әкелу кезінде, егер: сол тауардың шығарылған еліне Қазақстан Республикасы қатысушы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес тарифтік артықшылықтар берілген; кеден органында тауардың тауарларды әкелу тарифтік емес реттеу шараларымен реттелетін елдерде шығарылғаны туралы негізделген ұймдарында болған; Қазақстан Республикасы қатысушы болып табылатын халықаралық шарттарда бұл көзделген жағдайларда, тауардың шығарылуы туралы сертификат табыс етіледі.

Тауардың шығарылуы туралы сертификаттың түпнұсқасы, тауарды кедендік ресімдеу алдын ала және уақытша декларациялау рәсімі бойынша жүргізілетін жағдайларды қоспағанда, кеден декларациясымен және кедендік ресімдеуді жүзеге асыруға қажетті басқа да құжаттармен бір мезгілде табыс етіледі. Сертификат жоғалған жағдайда оның ресми расталған кешірмесі қабылданады.

Тауарлардың шығарылуын сертификатта көрсетілген мәліметтерді тауардың ілеспе құжаттарында бар мәліметтермен бірдейлендіргеннен кейін кеден органдары белгілейді. Тауардың іс жүзінде жеткізіп берілген мөлшері мен сертификатта көрсетілген мөлшері арасындағы алшақтық бес проценттен аспауға тиіс. Өзге жағдайларда тауардың шығарылуы туралы сертификат қате ресімделген болып есептеледі.

Сертификаттың немесе ондағы мәліметтердің түп нұсқалығына қатысты күмән туындаған жағдайда кеден органы тауар шығарылған елдің сертификатын куәландырған, мемлекет уәкілеттік берген органына, сертификаттарды іріктеп тексеруді жүзеге асыруды қоса алғанда, қосымша не нақтылаушы мәліметтерді хабарлау жөнінде дәлелді өтінішпен шыға алады. Бұл орайда тауардың шығарылуын растайтын құжаттар табыс етілгенге дейін тауар сол елде шығарылған болып есептелмейді. Кеден органдарында кеден ісі мәселелері жөніндегі уәкілетті орган арқылы ресми түрде табыс етілген бланктер Үлгілерінің, мөртаңбаларының, тұлғалар қойған қолдардың, сондай-ақ тауарлардың шығарылуы туралы сертификаттарды растауға және беруге уәкілетті ұйымдардың мекен-жайларының болуы тауарлардың шығарылуы туралы сертификаттарды кеден органдары қабылдауының шарттары болып табылады. Егер тауардың шығарылуы туралы сертификатты табыс ету талап етілмесе, онда тауардың шығарылған елі тауардың шығарылуы туралы декларациямен расталады. Тауардың шығарылу себептері бойынша тауарды жіберуден бас тарту үшін негіздемелер: Егер тауардың шығарылған елі Қазақстан Республикасының

заңдарына немесе Қазақстан Республикасы қатысушы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес тауарлары Қазақстан Республикасына әкелуге жатпайтын ел болып табылатын жағдайда кеден органы тауарларды жіберуден бас тартады.

Кеден органының бұл бас тартуы декларантқа жазбаша түрде табыс етіледі. Тауардың шығарылуы туралы сертификатты немесе тауардың шығарылуы туралы декларацияны дұрыс ресімдемей табыс ету немесе оларды табыс етпеу, көзделген жағдайларды қоспағанда, оларды жіберуден бас тарту үшін негіздеме болмайды.

Тауардың шығарылған елі расталмаған жағдайларда мұндай тауарларға қатысты кедендік баждың екі есе көбейтілген ставкалары қолданылады.

тауарларға қатысты кеден органы кедендік декларация қабылдаған күннен бастап бір жыл өткенге дейін сол тауарлардың шығарылған елін растауды алған жағдайда артықшылық режимі немесе ең қолайлы режим қолданылады (қалпына келтіріледі).

Тауарларды декларациялау кезінде кедендік декларациялардың мынадай түрлері қолданылады:

- 1) жүктің кедендік декларациясы;
- 2) жолаушының кедендік декларациясы.

- Жүктің кедендік декларациясы - декларант беретін және тауарлар мен көлік құралдары туралы, олардың кедендік режимі туралы мәліметтерді және кедендік мақсат үшін қажетті басқа да мәліметтерді қамтитын құжат. Жүктің кедендік декларациясы мынадай жағдайларда, егер: тауардың декларацияланатын легінің кедендік құны тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген тоқсан айлық есептік көрсеткіштен асса; тауарлардың қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды қоспағанда, тауарларға қатысты тарифтік емес реттеу шаралары белгіленсе;

Жүктің кедендік декларациясы алдын ала декларациялау кезінде, сондай-ақ уақытша, толық емес немесе мерзімдік кедендік декларация ретінде қолданылуы мүмкін. Еркін нысанда жасалған өтінішті және (немесе) тауарларды бірдейлендіру және шығару үшін қажетті мәліметтері бар көліктік, коммерциялық құжаттарды жүктің кедендік декларациясы немесе уақытша кедендік декларация ретінде пайдалануға жол беріледі. Бұл орайда кедендік баждар мен салықтар төленген жағдайда кеден органының лауазымды адамы кедендік кіріс ордерін ресімдеуді жүргізеді.

- Жолаушының кедендік декларациясы - оңайлатылған немесе жеңілдетілген тәртіпті қолданып, тауарлар мен көлік құралдарын Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы арқылы өткізетін жеке тұлға толтырып, кеден органына беретін құжат. Кедендік декларациялардың нысандарын және оларды толтыру тәртібін кеден ісі мәселелері жөніндегі уәкілетті орган белгілейді.

Жүктің кедендік декларациясын беру мерзімі

Қазақстан Республикасының кедендік аумағына әкелінетін тауарларға жүктің кедендік декларациясы тауарды межелі кеден органына табыс ету күнін қоса есептегенде күнтізбелік отыз күннен кешіктірілмей беріледі.

Егер жүктің кедендік декларациясын беру мерзімінің аяқталуы кеден органының жұмыс істемейтін күніне орайлас келсе, кеден органының одан кейінгі жұмыс күні осы мерзімнің аяқталу күні болып саналады.

Қазақстан Республикасының кедендік аумағынан тысқары жерлерге әкетілетін тауарларға жүктің кедендік декларациясы оларды нақты әкетуге дейін беріледі.

Декларанттың дәлелді өтініші бойынша кеден органы жүктің кедендік декларациясын беру мерзімін ұзартады. Жүктің кедендік декларациясын беру мерзімін ұзарту әкелінетін тауарларға кедендік төлемдер және салықтар төленген не төленуі қамтамасыз етілген жағдайда кедендік ресімдеу жүргізілетін кеден органдарында жүзеге асырылады.

Жүктің кедендік декларациясын беру мерзімін ұзарту тауарларды уақытша сақтау мерзімін бұзуға әкеп соқпауға тиіс.

Қазақстан Республикасының кедендік аумағына кеден ережелерін бұза отырып әкелінген тауарларға жүктің кедендік декларациясы:

1) соттың тұлғаны қылмыстық (әкімшілік) жауаптылыққа тарту туралы не қылмыстық (әкімшілік) жауаптылықтан босату туралы;

2) уәкілетті органның (лауазымды адамның) тұлғаны әкімшілік жауаптылыққа тарту туралы не әкімшілік жауаптылықтан босату туралы;

3) соттың немесе уәкілетті органның (лауазымды адамның) кеден ережелерінің бұзылу фактісі бойынша істі тоқтату туралы шешімі заңды күшіне енген күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде беріледі.

Есепке алу мақсатында құжаттар беру

Сыртқы экономикалық қызметке қатысушы ретінде есепке қою кезінде ресімделетін сыртқы экономикалық қызметке қатысушының есеп карточкасы сыртқы экономикалық қызметке қатысушының санатын және кеден органдарында есептік тіркелгенін растайтын құжат болып табылады.

Сыртқы экономикалық қызметке қатысушының есеп карточкасын кеден органы мынадай құжаттарды:

1) заңды тұлғалар:

заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің нотариат куәландырған көшірмесін немесе оның құрылымдық бөлімшесі үшін есептік тіркеу куәлігін;

статистикалық басқарма беретін статистикалық карточканың көшірмесін;
заңды тұлғаның банк шоты ашылғаны туралы банктен алынған анықтаманы;
салық органы берген салық төлеуші куәлігінің көшірмесін;

2) декларациялау кезінде жүктің кедендік декларациясы қолданылуға тиіс тауарларды Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы арқылы өткізуді жүзеге асыруға ниеттенген жеке тұлғалар:

жеке тұлғаның жеке куәлігін;

салық органы берген салық төлеуші куәлігінің көшірмесін;

егер жеке тұлғаның банкте шоты болса, банк шотының ашылғаны туралы банктен алынған анықтаманы тапсырған жағдайда бір жұмыс күні ішінде береді.

Есепке алу үшін табыс етілетін құжаттардағы мәліметтер өзгерген кезде, декларант өзгерген мәліметтерді растайтын құжаттарды сыртқы экономикалық қызметке қатысушының есеп карточкасын берген кеден органына күнтізбелік он бес күн ішінде табыс етуге міндетті.